

İdarenin geçerli bir sebebe dayanarak kendiliğinden ihaleyi iptal ettiği durumlar nelerdir?

İhalenin idare tarafından iptali, ihale sürecini sona erdiren, ihale amacıyla yapılan işlemleri yapıldığı andan itibaren ve tüm sonuçlarıyla ortadan kaldıran bir işlemdir.

İhalenin iptali idare hukukunda geri alma işleminin tabi olduğu hukuksal rejime tabidir

İdarenin geçerli bir sebebe dayanarak kendiliğinden ihaleyi iptal ettiği durumlar söz konusudur. 4734 sayılı Kanun'un farklı maddelerinde iptal halleri düzenlenmiştir

4734 sayılı Kanun'un 11. Maddesinde belirtilen yasaklara rağmen ihaleye katılan bir isteklinin üzerinde bırakılmışsa bu isteklinin teminatı gelir kaydedilerek iptal edilir.

- ihale idarenin gerekli gördüğü veya ihale dokümanında yer alan belgelerde ihalenin yapılmasına engel olan ve düzeltilmesi mümkün bulunmayan hususların bulunduğu tespit edildiği hallerde aynı Kanun'un 16. Maddesi uyarınca ihale saatinden önce iptal edilir.

-ihale , belli istekliler arasında ihale usulü yapılacaksa, davet edilebilecek istekli sayısının beşten az olması veya teklif veren sayısının üçten az olması halinde 4734 sayılı Kanun'un 20. Maddesi uyarınca idare tarafından iptal edilir

-ihale, ihale komisyonu kararı üzerine, verilmiş olan bütün teklifler reddedilerek idare tarafından 39. Maddeye göre iptal edilebilir.

-ihale yetkilisi tarafından ihale karar tarihini izleyen en

geç beş gün içerisinde 4734 sayılı Kanun'un 40 . Maddesi uyarınca gerekçesi açıkça belirtilmek suretiyle ihale iptal edilebilir.

-ihale üzerinde kalan istekli ile varsa ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibinin de sözleşmeyi imzalamaması durumunda 44. Madde uyarınca geçici teminat gelir kaydedilerek ihale iptal edilir.

-ihale üzerine kalan istekli ve ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibinin yasaklı çıkması durumunda aynı Kanun'un 40. Maddesi gereği ihale iptal edilir. "

İdare tarafından alınan iptal kararlarının mevzuata ve amaca uygun olarak verilmesi, gerekçelerin somut ve objektif nedenlerle delillendirilmesi gerekmektedir. Hukuken geçerli olmayan, subjektif, makul ve meşru sebepler bulunmadan ihalenin idare tarafından iptal edilmesi durumunda Kamu İhale Kurumu'nun söz konusu kararları kaldırması gerekir

–"İdarece Verilen İhale İptal Kararlarına Kamu İhale Kurulunun Yaklaşımı", s.35 (Kamu İhale Kurumu'nun 16.4.2014 tarih ve 2014/UH.III-1822 sayılı kararı ile 11.6.2014 tarih ve 2014/UH.III.2331 sayılı kararında yeni ihtiyaçların ortaya çıkması ve mevcut koşulların değişmesi galleri gerekçe gösterilerek idare tarafından ihalenin iptal edilmesine yönelik kararların mevzuata uygun ve geçerli gerekçeler olduğunu belirttiği görülmektedir.

Aslında Kanun'da yeni ihtiyaçların ortaya çıkmasına yönelik bir somut ve objektif bir gerekçe bulunmamasına rağmen Kamu İhale Kurumu idarelerin 39. Ve 40. Maddeden kaynaklanan takdir yetkilerini geniş olarak yorumlamakta ve takdir yetkisi gereği verilen iptal kararlarını geçerli saymaktadır.

Kamu İhale Kurumu bir başka kararında *"açık ihale usulü ile ihale edilen başvuru konusu işin 2014 yılı güvenlik hizmeti alımı olduğu, işin süresinin 1.1.2014- 31.12.2014 yılı olduğu, sözleşme konusu ihalede 9 adet ihale dokümanı satın alındığı, 3*

adet geçerli teklif bulunduğu, Kamu İhale Kurulunun 9.1.2014 tarih ve 2014/UH.II.209 sayılı kararı üzerine karsız yaklaşık maliyetin altında teklif veren ... şirketi hakkında aşırı düşük teklif sorgulaması yapılmasına karar verildiğii, sorgulamaya cevap vermeyen istekliye ait teklifin değerlendirme dışı bırakıldığı, bu teklif dışında ihalede geçerli iki adet teklif bulunduğu, iki teklifin de yaklaşık maliyetin altında ve karsız yaklaşık maliyein üzerinde olduğu, idare tarafından yererli rekabet ortamının oluşmadığına ilişkin olarak her hangi bir somut bilgi ve belgenin ortaya konulamadığı, sadece fiyatların değerlendirilmesi sonucunda gerekli rekabet ortamının oluşmadığının belirtildiği, kaldı ki, ihalede yaklaşık maliyetin altında kalan iki adet geçerli teklif bulunduğu anlaşılmıştır.

Bu tespitler çerçevesinde ihalenin karara bağlanması için yeterli sayıda teklif bulunmasına rağmen, ihalenin rekabet ortamının oluşmadığı gerekçesiyle iptali işleminin yerinde olmadığı, bununla birlikte 4734 sayılı Kanun'un 5. Maddesinde yer alan ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanması ve kaynakların verimli kullanılması ilkeleri çerçevesinde ihale yetkilisinin takdir yetkisini kullanarak ihalenin iptali yönünde karar verebileceği, bu yönüyle idarece alınan ihalenin iptali kararının mevzuata aykırılık teşkil etmediği..." vurgulanmıştır. Ancak ifade edilen kararda idarenin takdir yetkisini keyfi olarak genişlettiği, kararların mevzuata ve amaca uygun olması gerektiği hususunu gözardı ettiği anlaşılmaktadır.